

Taulukkoliite ohjelma-asiakirjan kohtaan 4. Mahdollistavat edellytykset
21.10.2021

4. Mahdollistavat edellytykset

Taulukko 12: Mahdollistavat edellytykset

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Eri-tyista-voite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Julkisten hankintamarkkinoiden tehokkaat seurantamekanismit	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1: Järjestelyt, joilla varmistetaan tehokkaiden ja luotettavien tietojen ja indikaattoreiden kerääminen yhteen EU:n kynnsarvon ylittävistä hankinnoista ja jotka ovat yhdenmukaisia direktiivin 2014/24/EU artiklojen 83 ja 84	Kyllä	Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) Hilma (hankintailmoitukset) Hankintakalenteri Julkisten hankintojen neuvontayksikkö Hankinnat.fi-verkkopalvelu tukee julkisten hankintojen neuvontayksikön työtä	<p>EU:n julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö on saatettu voimaan. TEM vastaa julkisten hankintojen säätelystä. TEM:n ja Kuntaliiton yhteistyönä on kehitetty julkisten hankintojen neuvontayksikkö.</p> <p>TEM vastaa myös julkisten hankintojen ilmoituskanava HILMA:sta. Hankintalain mukaisten hankintayksiköiden tulee ilmoittaa Hilmassa tulevista</p>

				<p>ja direktiivin 2014/25/EU artiklojen 99 ja 100 raportointivelvoitteiden kanssa.</p>	<p>Hallintoviranomaisen koulutusaineisto</p>	<p>sekä kansallisen että EU-kynnyksiarvon ylittävistä hankinnoista, käynnissä olevista kilpailuksista ja jo päättyneiden kilpailutusten tuloksista.</p> <p>Hankinnat.fi-verkkopalvelu tukee kuntasektorin julkisten hankintojen neuvontayksikön työtä.</p> <p>Hankintakalenteri on avoin viestintäpalvelu, jossa on julkisen sektorin hankintayksiköiden uusimpia hankintapäätöksiä, ostopaikkaluetteloita sekä tietoa tulossa olevista hankinnoista. Julkisissa organisaatioissa on osana taloussääntöä omat hankintaohjeet.</p> <p>HVO on kouluttanut 2014-2020 välittäviä toimielimiä julkisia hankintoja koskevista säännöistä sekä niiden soveltamisesta. Työ jatkuu 2021-2027. Hankkeiden aloituspalavereissa käsitellään tuen myöntämiseen liittyviä ehtoja ml. hankintamennettelyt.</p> <p>.</p>
--	--	--	--	--	--	--

	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	<p>Peruste 2: Järjestelyt, joilla varmistetaan, että tiedot kattavat ainakin seuraavat elementit:</p> <p>a) Kilpailun laatu ja intensiteetti: voittaneiden tarjoajien nimet, alkuperäisten tarjoajien määrä ja sopimuksen arvo;</p> <p>b) Tieto lopullisesta hinnasta sopimuksen tekemisen jälkeen ja pk-yritysten osallistumisesta suorina tarjoajina, jos tieto on saatavissa kansallisista järjestelmistä.</p>	Kyllä	<p>Hilma (hankintailmoitukset)</p> <p>Hankintakalenteri</p> <p>Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)</p>	<p>Vaadittavat tiedot löytyvät kansallisista järjestelmistä.</p> <p>Voittaneiden tarjoajien nimet: Hankintakalenteri</p> <p>Alkuperäisten tarjoajien määrä ja valittujen tarjoajien määrä: Hankintakalenterin kautta hankintapäätöksellä.</p> <p>Sopimuksen arvo: HILMA</p> <p>Hankintakalenterissa julkaistavassa hankintapäätöksessä julkaistaan sopimushinta, mikäli se on julkinen (liikesalaisuuden piirissä olevaa tietoa ei julkaista). Jos sopimushinta ei ole julkinen, hinta näkyy päätöksen liiteasiakirjoissa, jotka ovat aina julkisia vain asianosaisille (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), 6§, 9§, 10§, 11§).</p>
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	<p>Peruste 3: Järjestelyt, joilla varmistetaan toimivaltaisten</p>	Kyllä	<p>Kilpailu- ja kuluttajavirasto</p>	<p>Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) valvoo julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista. Valvonta kohdistuu</p>

				<p>kansallisten viranomaisten suorittama tietojen seuranta ja analysointi direktiivin 2014/24/ EU 83 artiklan 2 kohdan ja direktiivin 2014/25 / EU 99 artiklan 2 kohdan mukaisesti.</p>	<p>Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)</p> <p>Hallintolaki</p>	<p>hankintayksiköiden toimintaan, erityisesti keskeisiin lainvastaisuuksiin, esim hankintojen kilpailuttamatta ja ilmoittamatta jättämiseen. Valvonnalla puututaan mm. lainvastaisiin suora-hankintoihin, toimittajien tarjouskilpailuun pääsyn estämiseen.</p> <p>Valvonnassa on kolme pääpiirrettä;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kantelumenettely (hallintolaki 8a), jonka tuloksena virasto voi antaa hallinnollista ohjausta hankintayksilölle 2) hankintalain 140 §:n mukainen laittoman suora-hankinnan kieltäminen ja esityksen tekeminen markkinaoikeudelle 141 §:n mukaisten seuraamusten (tehottoisuus, seuraamusmaksu, sopimuskauden lyhentäminen, hankintapäätöksen kumoaminen) määräämiseksi, sekä; 3) raportointi valvonnassa havaituista lainvastaisista tai haitallisista menettelyistä (hankintalaki 144 §),
--	--	--	--	---	---	---

							jolla ministeriön tietoon voidaan saattaa järjestelmän toimivuuteen liittyviä ongelmakohtia.
	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 4: Järjestelyt analyysitulosten saattamiseksi yleisön saataville direktiivin 2014/24 / EU 83 artiklan 3 kohdan ja direktiivin 2014/25 / EU 99 artiklan 3 kohdan mukaisesti	Kyllä	Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) Julkisten hankintojen valvonnan tulosten raportointi	<p>Hankintalain 144 § mukaisesti KKV:n Internet sivulla on näkyvissä kaikille raportit julkisten hankintojen valvonnan tuloksista.</p> <p>Hankintalain 172 § mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) vastaa seurantaraportin toimittamisesta komissiolle joka kolmas vuosi, TEM vastaa myös tietojen luovuttamisesta muiden jäsenvaltioiden viranomaisille. Hankintayksiköiden ja muiden viranomaisten on lain mukaan pyynnöstä toimittava TEM:lle tarvittavat tiedot. Hankintayksiköillä on hankintalain 171 § mukaisesti oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden olemassaolon selvittämiseksi.</p>

	EAKR, ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 5: Järjestelyt sen varmistamiseksi, että kaikki tiedot epäilyistä tarjouskeinoilusta ilmoitetaan toimivaltaisille kansallisille viranomaisille direktiivin 2014/24 / EU 83 artiklan 2 kohdan ja direktiivin 2014/25 / EU 99 artiklan 2 kohdan mukaisesti.	Kyllä	Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) Kilpailulaki (948/2011) Tietoa ja ohjeita, kartellit Julkisten hankintojen valvonta, vihjepalvelu	<p>KKV vastaa hankintalain 139 § mukaisesti lain noudattamisen valvonnasta (perusteessa 2 kuvattuna mukaisesti) ja siitä, että tarvittavat tiedot luovutetaan 143 §:n mukaisesti kansallisille viranomaisille.</p> <p>KKV myös raportoi vuosittain lain valvontaa koskevasta toiminnastaan hankintalain 144 §:n mukaisesti.</p> <p>Raportin yhteenveto sisältää tiedot:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valvontatoiminnassa havaituista lainvastaisista menettelyistä ja avoimuuden tai syrjimmättömyyden kannalta haitallisista menettelytavoista sekä niiden yleisimmistä taustatekijöistä 2) 139 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden määrästä ja sisällöstä 3) 140 §:ssä tarkoitettujen kieltopäätösten ja sitoumusten määrästä ja sisällöstä 4) 141 §:ssä tarkoitettujen esitysten määrästä ja sisällöstä
--	---------------	--------	-------	--	-------	---	---

						<p>sekä esitysten johdosta annetuista tuomioistuinratkaisuksista.</p> <p>KKV toteuttaa Kilpailulain (948/2011) noudattamista, ohjeistaa ja tiedottaa tarjouskeittolusta ja kartelleista. KKV:n Internet-sivuilla voi antaa vihjeen hankintoihin liittyvästä rikkomusepäilystä.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Välineet ja valmiudet valtiontukisääntöjen soveltamiseksi tehokkaasti	EAKR ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1: Vaikeuksissa olevien yritysten ja perinnän kohteena olevien yritysten osalta.	Kyllä	TEM:n ohje: Vaikeuksissa olevan yrityksen tukemisen rajoitukset ja määritelmä Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä (293/2017) Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (799/2020)	HVO on siirtänyt kansallisen lainsäädännön nojalla välittävälle toimielimille (VT) tuen myöntämistä koskevan tehtävän. VT tarkistaa ennen tuen myöntämistä valtioneuvoston päätösten noudattamisen ja täytyvätkö yleiset valinperusteet, esim. hakijalla on taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen. Tuenhakija ilmoittaa hakemuksessaan aiemmin saamansa de minimis -tuen. Hakijalta kysytään hakemuksessa, kohdistuuko tähän keskenkäisiä takaisinperintöjä. Tukea myönnettäessä VT selvittää, täytyykö vaikeuksissa olevan yrityksen määritelmä ja tarkistaa, kohdistuuko yritykseen takaisinperintä. Selvitys tehdään tilinpäätöstietojen ja kansallisen

							<p>Kasvu CRM -järjestelmän tietojen perusteella. Tarkistetut tiedot kirjataan EURA 2021 -järjestelmään. VT tarkistaa tiedot takaisinperinnöistä EURA-järjestelmästä sekä tarvittavassa laajuudessa eri tietolähteistä. CRM:stä saa tietoa yrityksille myönnettystä rahoituksesta. Tukea ei makseta, jos tässä tarkoitettuja keskeneräisiä takaisinperintöjä on. TEM:n velvollisuutena on tiedottaa ELY-keskuksia EU:n vireillä olevista takaisinperintäpauksista.</p>
			<p>Peruste 2: Paikallisten tai kansallisten toimielinten valtiontukiasiantuntijoiden tarjoaman valtiontukia koskevan asiantuntijaneuvonnan ja ohjeis-</p>	Kyllä	<p>EU:n keskeiset valtiontukisäännöt ja valtiontukisääntöihin liittyvä kansallinen lainsäädäntö TEM:n sivuilla. TTM-osasto koordinoi.</p> <p>EU:n keskeiset valtiontukisäännöt</p> <p>Laki eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta (300/2001)</p>	<p>TEM:n TTM-osasto vastaa Suomessa valtiontukien koordinoimista (pl. MMM:n hallinnonala) ja konsultoi tukiviranomaisia. TEM on julkaissut oppaan de minimis -tuesta. Oppaassa kuvataan de minimis -ehtoisen tuen myöntämistä. Kunkin tukimuodon toimivaltainen viranomainen vastaa tukeen liittyvästä juridisesta neuvonnasta. Kuntaliitto tarjoaa maakuntien liitoille asiantuntijapalveluja esimerkiksi valtiontuki-asioissa maakuntien liitoille.</p>	

				tuksen saata- vuuden kautta.	TEM:n opas de mi-ni- mis -tuista Kuntaliitolla valtiontuki- asioista: Hallintoviranomaisen aineisto	<p>HVO kouluttaa ja ohjaa rahoitusta myöntäviä välittäviä toimielimiä rakennerahastoihin liittyvistä valtiontuen erityispiirteistä. Koulutusmateriaali on viranomaisten käytössä rakennerahastojen verkkopalvelussa. HVO seuraa valtiontukisääntöjen modernisaatiota sekä lainsäädännön muutoksia ja tiedottaa niistä internetsivuilla sekä uutiskirjeessä. Välittävät toimielimet vastaavat tuensaajien ohjauksesta ja neuvonnasta ja käsittelevät valtiontukikysymyksiä tuensaajien kanssa esim. aloituspalavereissa. HVO ja välittävät toimielimet jakavat tietoa valtiontukisääntöjen soveltamisessa rakennerahastotoiminnassa. HVO osallistuu valtiontukia koskeviin koulutuksiin.</p>
--	--	--	--	------------------------------------	---	---

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
EU:n perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen ja täytäntöönpano	EAKR , ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 1: Järjestelyt, joilla varmistetaan, että rahastoista tuettavat ohjelmat ja niiden toimeenpano noudattavat perusoikeuskirjan olennaisia säännöksiä	Kyllä	EU:n perusoikeuskirja: Komission tiedonanto: Ohjeet Euroopan Unionin perusoikeuskirjan noudattamiseksi Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) täytäntöönpanon yhteydessä: Suomen perustuslaki (731/1999) Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) Tasa-arvolaki (609/1986)	<p>Suomen valtiosääntö ja perustuslaki turvaavat ihmisarvon loukkaamattomuuden, yksilön vapauden ja oikeudet sekä turvaa yhteiskunnan oikeudenmukaisuuden.</p> <p>Suomen kansallinen ihmisoikeusinstituutio (NHRI) muodostuu ihmisoikeuskeskuksesta, ihmisoikeusvaltuuskunnasta ja oikeusasiamiehestä. NHRI kutsutaan pysyväksi asiantuntijaksi ohjelman seurantakomiteaan, jonka asiantuntemusta hallintoviranomainen käyttää ao. kysymyksissä. STM vastaa tasa-arvopolitiikasta, tasa-arvovaltuutettu valvoo lain noudattamista ja tasa-arvoasiain neuvottelukunta edistää sukupuolten tasa-arvoa.</p> <p>HVO huomioi EU:n perusoikeusasiakirjan säännökset ohjelman</p>

							ja kumppanuussopimuksen valmistelussa, hankehakemuksen kysymyksissä sekä erityisissä valintaperusteissa. Perusoikeusasiakirjan vaatimukset on huomioitu välittävien toimielmien ja tarkastusviranomaisen työssä esim. tietojärjestelmässä, tarkistuslistoissa hankkeiden valintaa, loppuraportteja ja viranomaisten suorittamia varmuksia koskien ja varmistuen, ettei perusoikeusasiakirjan vastaisia toimia rahoiteta ohjelmasta. Tietosuoja huomioidaan toimeenpanossa.
	EAKR , ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2: Raportointijärjestelyt seurantakomitealle olennaisista tapauksista koskien perusoikeuskirjan noudattamista.	Kyllä	Hankehakemusten luonnosversiot	Hankekohtaiset tiedot HVO saa EURA 2021 tietojärjestelmästä, johon sisältyvät perusoikeusasiakirjaa koskevat tarkistuslistat hankkeiden valintaa, tuensaajien loppuraporteissa esittämään hanketoteumaa, varmuksia ja tarkastuksia koskien. HVO saa tietoa perusoikeuskirjan noudattamisesta välittäviin toimielmiin kohdistamansa ohjauksen ja valvonnan kautta. HVO tarkistaa ennen seuranta-

						<p>komitean kokouksia tietojärjestelmän raportoinnin kautta, kuinka paljon poikkeamia on raportoitu, mitä perusoikeuksia loukkaukset koskevat, mihin korjaavin toimenpiteisiin on ryhdytty ja miten tapauksia aiotaan tulevaisuudessa ennaltaehkäistä. HVO konsultoi ja keskustelee esille tulevista mahdollista poikkeamista NHRI:n kanssa ennen niiden käsittelyä ja yhdessä sihteeristön esittelee mahdolliset poikkeamat seurantakomitealle puolivuositain. HVO raportoi myös kanteluista tai valituksista asiaa koskien. Poikkeamien käsittelyssä noudatetaan kansallista lainsäädäntöä. HVO kuvaa raportointijärjestelyt seurantakomitealle ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksessa.</p>
--	--	--	--	--	--	---

<p>YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen täytäntöönpano</p>	<p>EAKR , ESR+</p>	<p>Kaikki</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Peruste 1: Tavoitteet, joihin sisältyy mitattavissa olevia alatavoitteita, tietojenkeruu ja seurantamekanismi</p>	<p>Kyllä</p>	<p>YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus:</p> <p>Kansallinen toimintaohjelma 2018-2019:</p> <p>Seurantaraportti: YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma (2018–2019)</p> <p>Uuden kansallisen toimintaohjelman valmistelu 2020</p> <p>YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma 2020–2023</p> <p>Sosiaalihuoltolaki</p> <p>Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (VANE)</p>	<p>Vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanosta vastaavat ulkoministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja kansalaisjärjestöt. Vammaisten oikeuksien neuvottelukunta (VANE) laatii toimintaohjelman määrittämään vammaisyleissopimuksen edistämisen tavoitteet, keinot ja seurannan. Täytäntöönpanosta raportoidaan vammaisten henkilöiden oikeuksien komitealle. Uusi toimintaohjelma vuosille 2020–2023 on hyväksytty 9.12.2020.</p> <p>YK:n vammaisten oikeuksien komitean hyväksyttyä suositukset, ulkoministeriö tiedottaa suosituksista jakaen ne viranomaisille, ihmisoikeuskeskukselle sekä kansalaisjärjestöille. Ministeriöt vastaavat suositusten täytäntöönpanosta hallinnonaloiltaan. Ministeriöt laativat indikaattoreita, joiden kautta toimenpiteiden toteutumista seurataan. Toimintaohjelman toteutumisen seurannasta vastaa vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE yhteistyössä muiden vastuutahojen ja</p>
---	--------------------	---------------	--------------	--	--------------	--	---

							<p>Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Jatkossa nelivuotisella ohjelman toimintakaudella seuranta ja raportointi tehdään sekä puolivälissä että ohjelman lopussa.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

	EAKR , ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2: Järjestelyt, joilla varmistetaan, että saavutettavuuspolitiikka, lainsäädäntö ja standardit otetaan asianmukaisesti huomioon ohjelmien valmistelussa ja täytäntöönpanossa.	Kyllä	Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) Yhdenvertaisuuslain noudattamista valvovat yhdenvertaisuusvaltuutettu jne. Sosiaalihuoltolaki Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) Laki liikenteen palveluista 320/2017 Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017) Koheesio 2021+ työryhmän asettamispäätös	<p>HVO noudattaa vammaisten oikeuksia koskevia säännöksiä ohjelman valintaperusteissa ja sisällyttää ao. varmistukset tietojärjestelmän tarkistuslistoihin. Vammaisten oikeudet ovat hankepäätösten vakiomuotoisia ehtoja. Ohjelmavalmistelussa oikeuksia on punnittu mm. vaikutusten arviointiprosessin kautta. HVO sisällyttää vammaisten oikeuksia koskevat varmistukset välittävien toimielinten työn valvonnan tarkistuslistoihin. Ohjelmavalmistelussa ja koheesiotyöryhmässä kumppanina on mukana Soste ry varmistaen vammaisjärjestöjen näkemykset. Hakemuksessa kysytään kehitettävien digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta. HVO:n koulutussuunnitelma vammaisyleis-sopimuksen toimeenpanosta laaditaan ja toteutetaan yhteistyössä VANEn asiantuntijoiden kanssa. Internetiin tulee tietopaketti hankehakijoille. Vammaisyleis-sopimuksen artiklan 9 ja 21 säännöksiä noudatetaan viranomaistoiminnassa. Lainsäädäntö esteettömyydestä</p>
--	-------------------	--------	-------	---	-------	---	---

							ja saavutettavuudesta velvoittaa HVO:ta ja välittäviä toimielimiä. Välittävät toimielimet käsittelevät tuensaajan kanssa aloituspalaverissa vammaisten oikeuksia koskevat ehdot.
--	--	--	--	--	--	--	--

	EAKR , ESR+	Kaikki	Kyllä	Peruste 2a: Raportointi- järjestelyt seurantako- mitealle ta- pauksista, joissa rahas- toista tue- tuissa toi- missa ei ole noudatettu vammais- yleissopi- musta, sekä vammais- yleissopi- musta koske- vista valituk- sista, jotka on toimitettu yleisasetuk- sen 63 artik- lan 6 kohdan mukaisesti to- teutettujen järjestelyjen mukaisesti.	Kyllä	Eduskunnanoi- keusasiames toteuttaa vammaisopimuksen täytäntöönpanon suo- jelua lakisääteisessä valvontatehtävässään. Eduskunnan oi- keusasiamehen ratkai- sut Vammaisten henkilöi- den oikeuksien komi- tea (CRPD-komitea) Ihmisoikeuskeskus Vammaisten henkilöi- den oikeudet	HVO saa tiedot tietojärjestel- mään sisällytetyistä tarkistuslis- toista hankkeiden valintaa, pai- kan päällä tehtäviä varmennuk- sia ja tarkastuksia koskien. HVO saa tietoa vammaisyleissopi- muksen noudattamisesta välittä- vien toimielimien ohjauksen ja valvonnan kautta ja oikeusasia- miehen ratkaisuksista. Vammais- yleissopimuksen olennaisten säännösten noudattamista kos- kevat varmistukset sisällytetään välittävien toimielinten ohjausta ja valvonnan tarkistuslistoihin. HVO tarkistaa ennen seuranta- komitean kokouksia oikeusasia- miehen ratkaisuksista ja tietojär- jestelmän raportoinnin kautta, kuinka paljon poikkeamia on ra- portoitu, mitä perusoikeuksia loukkaukset koskevat, mihin kor- jaavin toimenpiteisiin on ryhdytty ja miten tapauksia aiotaan tule- vaisuudessa ennaltaehkäistä ja raportoi niistä sihteeristön kanssa seurantakomitealle. Yk- sittäinen henkilö tai ryhmä voi tehdä valituksen vammaisten
--	-------------------	--------	-------	--	-------	---	---

							henkilöiden oikeuksien komitealle (CRPD) kokemastaan yleis-sopimuksen oikeuksien loukkauksesta. HVO saa tiedot mahdollisista valituksista ihmisoikeuskeskuksen kautta.
--	--	--	--	--	--	--	--

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistaivoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täyttäminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Kansallisen tai alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden hyvä hallinta	EAKR	1.i Innovaatit ja TKI-verkostot aluetalouden uudistamiseksi ilmasto-kestävällä tavalla	Ei täyty, arvio täyttymisestä alkuvuosi 2021		Ei täyty, arvio täyttymisestä alkuvuosi 2021		

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistaivoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Strateginen toimintakehitys asuin- ja muiden rakennusten energiatehokkuutta parantavan peruskorjauksen tukemiseksi	EAKR	2.i Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Kyllä	Peruste 1. Hyväksytään kansallinen pitkän aikavälin strategia, jota tuetaan kansallisten asuin- ja muiden rakennusten peruskorjauksista rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU mukaisesti ja joka sisältää seuraavat aliperusteet (omina kohtinaan):	Kyllä	Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020-2050 Suomi Linkki lasikentamalliin Ilmastolaki Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (KAISU) National Integrated Energy and Climate Plan (NECP)	Suomi on toimittanut EU:lle 10.3.2020 Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (2010/31/EU), muut. direktiivillä 2018/844/EU, artiklan 2a mukaisen ilmoituksen: Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020-2050 Suomi. Suomen ilmoitus on laadittu EU komission suosituksen (EU) 2019/786 mukaisesti yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Raportointi 1. kerran 2023, myöh. 2 vuoden välein. Päivitys 10 vuoden välein.

				Aliperuste: a. sisältää ohjeellisia välitavoitteita vuosiksi 2030 ja 2040 sekä tavoitteita vuodeksi 2050		Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020-2050 Suomi sivut 46-56	Tavoitteena on erittäin energiatehokas ja lähes hiilivapaa rakennuskanta v. 2050 mennessä. Koska uudisrakentaminen tästä eteenpäin täyttää jo tämän vaatimuksen, keskittyy strategia v. 2020 mennessä valmistuneeseen rakennuskantaan. Suomen etenemissuunnitelman toimenpiteet on luettavissa kyseisestä raportista. Strategian tavoitteiden laskentaa varten rakennettiin FineBuild-laskentamalli ja kehitettiin menetelmä muuntaa rakennuskannan lämmitysenergiankulutus energiatehokkuutta kuvaavaksi E-lukujakaumaksi. Laskennassa hyödynnetään tilastoja, rekisteritietoja ja tuoreita tutkimustuloksia. Etenemissuunnitelmassa on esitetty indikaattorein seurattavia välitavoitteita vuosille 2030, 2040 ja 2050.
				Aliperuste: b. tarjoaa alustavan suunnitelman talousarviovaroista strategian täytäntöönpanon tukemiseksi		Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020-2050 Suomi sivut 58-59	Strategian toimeenpanon tiekartan laadintaan on osoitettu varat. Toimeenpanon tiekartta on tarkoitettu jalostaa toimintasuunnitelmaksi, jonka yhteydessä suunnitellaan myös strategian toimeenpanon rahoitusta. Korjausrakentamisen investointien edistämiseksi tarvitaan rahoitusta ja tietoa erilaisista rahoitusinstrumenteista. Hajallaan olevan tiedon kokoaminen on käynnistetty H2020 kansallisen hankkeen National roundtable for Finance valmistelussa.

				Aliperuste: c. määrittää tehokkaita mekanismeja rakennusten kunnostamiseen tehtävien investointien edistämiseksi		Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020-2050 Suomi sivut 24, 27, 35-37, 39, 42, 53, 56, 62-64	Strategian tavoitteena on kohdistaa korjaukset energiatehokkuudeltaan heikoimpaan rakennuskantaan ja tehokkaimpiin toimiin, nostaa korjausinvestointien määrää ja tasoa pidemmällä aikavälillä, lisätä tietoa suunnitteluun ja energiakorjauksiin liittyen ja luoda mittarit korjaustoimenpiteiden vaikutukselle rakennuksen elinkaaren hiilijalanjälkeen. Tavoitteena on pienentää energiankulutusta rakenteellisen energiatehokkuuden keinoin sekä automaatiolla että digitaalisilla ratkaisuilla (myös erityiskohteissa), ja lisätä uusiutuvan energian määrää. Öljystä luopumiseksi rakennusten lämmitysenergian lähteenä on valmisteilla öljystä luopumisen toimenpideohjelma, jossa kartoitetaan öljylämmityksen nykytilanne. Öljystä luopumisen tukia on tarpeen kohdentaa pientaloihin, seurakuntien, yhdistysten sekä kuntien kiinteistöihin. Julkisen rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseksi on kiinnitettävä huomiota kuntien kiinteistöihin, joissa energiakorjauksien lisäksi on parannettava sisäilman laatua. Vähäpäästöisiä ja kierrätettäviä rakennusmateriaaleja hyödyntämällä vähennetään rakennusten päästöjä.
				Peruste 2. Energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet vaaditun energiansäästön saavuttamiseksi	Kyllä	Artiklan 7 mukaiset Suomen politiikkatoimet – direktiivi (EU) 2018/2002 energiatehokkuus-	Liitteen III mukainen selvitys, joka raportoitiin komissiolle muutetun EED:n notifiointin yhteydessä 25.6.2020 (notifiointin liite IV). Asiasisältö tai luvut eivät ole NECP:n luvuista muuttuneet. Liite sisältää Suomen energiatehokkuusdirektiivin 7 artiklan toimeenpanoon ilmoitettavat seitsemän energiatehokkuustoimea ja niiden arvioidut kumulatiiviset

						<p>desta annetun direktiivin 21012/27/EU muuttamisesta (muutetun EED:n notifiointin 25.6.2020 liite 4)</p> <p>toimitetaan erillisenä liitteenä</p>	<p>säästöt velvoitekauden 2021-2030 lopussa. Tarkemmat kuvaukset kaikista energiatehokkuustoimista ja niiden energiansäästövaikutusten laskennasta 7 artiklan vaatimusten mukaisesti on esitetty toimenpiteittäin. Lisäksi on esitetty toimenpidekohtaisten arvioiden perusteella kaikille toimenpiteille yhteensä arvioitu säästövaikutuksen kertyminen velvoitekaudella 2021-2030.</p>
Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Eriyistävoite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut

Energia- alan hallinnointi	EAKR	2.i Energiate hokkuustoi menpiteid en edistämin en	Kyllä	Peruste 1. Hyväksytään kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma, joka sisältää seuraavat aliperusteet (omina kohtinaan):	Kyllä	National Integrated Energy and Climate Plan (NECP)	<p>Suomi toimitti 20.12.2019 Euroopan komissiolle kansallisen integroidun energia- ja ilmastosuunnitelman. Siinä esitetään päätettyjen politiikkatoimien vaikutus kasvihuonekaasupäästöjen, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden arvioituun kehityskulkuun v. 2040 asti.</p> <p>Suunnitelmassa kuvataan suunniteltujen politiikkatoimien vaikutuksia mm. energiajärjestelmään, kasvihuonekaasupäästöihin ja nielujen aikaansaamiin poistumiin, talouden kehitykseen, ympäristöön ja kansalaisten terveyteen. Siinä arvioidaan suunniteltujen ja olemassa olevien toimien vaikutusta tuleviin investointitarpeisiin. EU on asettanut Suomelle v. 2030 koskien kansalliseksi veloitteeksi vähentää päästökaupan ulkopuolisia kasvihuonekaasupäästöjä 39 %:lla v. 2005 tasoon verrattuna. Samaan aikaan maankäyttösektorin päästöt tulee pitää laskennallisten nielujen aikaansaamia poistumia pienempinä. Suomen tavoitteena on nostaa uusiutuvan energian osuus vähintään 51 %:iin kokonaisloppuenergian käytöstä ja 30 %:iin tieliikenteen loppuenergian käytöstä. Energiatehokkuuden tavoitteena on, että loppuenergian kulutus ei ylitä 290 TWh:n tasoa.</p>
----------------------------------	------	--	-------	---	-------	--	---

				<p>Aliperuste:</p> <p>1. kaikki energiaunionin hallinnosta annetun asetuksen¹ liitteessä I olevassa mallissa vaaditut tiedot</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Artiklan 7 mukaiset Suomen politiikkatoimet – direktiivi (EU) 2018/2002 energiatehokkuudesta annetun direktiivin 21012/27/EU muuttamisesta (muutetun EED:n notifiointin 25.6.2020 liite 4)</p> <p>toimitetaan erillisenä liitteenä</p>	<p>Liitteen III mukainen selvitys, joka raportoitiin komissiolle muutetun EED:n notifiointin yhteydessä 25.6.2020 (notifiointin liite IV). Asiasisältö tai luvut eivät ole NECP:n luvuista muuttuneet.</p> <p>Liite sisältää Suomen energiatehokkuusdirektiivin 7 artiklan toimeenpanoon ilmoitettavat seitsemän energiatehokkuustoimea ja niiden arvioidut kumulatiiviset säästöt velvoitekauden 2021-2030 lopussa. Tarkemmat kuvaukset kaikista energiatehokkuustoimista ja niiden energiansäästövaikutusten laskennasta 7 artiklan vaatimusten mukaisesti on esitetty toimenpiteittäin. Lisäksi on esitetty toimenpidekohtaisten arvioiden perusteella kaikille toimenpiteille yhteensä arvioitu säästövaikutuksen kertyminen velvoitekaudella 2021-2030.</p>
--	--	--	--	---	--------------	---	--

				Aliperuste: 2. alustava suunnitelma suunnitelluista rahoitusresursseista ja mekanismeista vähähiilisen energian käytön edistämiseksi	Kyllä	National Integrated Energy and Climate Plan (NECP) s. 171-175	<p>Suomen hiilineutraaliustavoitteen ja v. 2030 kiristyneen energia- ja ilmastotavoitteiden toteuttaminen edellyttää hyvin merkittäviä investointeja tutkimukseen, kehittämiseen ja puhtaiden ratkaisujen käyttöönottoon. Pitkällä aikavälillä on tarpeen edistää uusia teknologioita, jotka ovat toistaiseksi vielä kehitys- tai demonstraatiovaiheessa, kuten liikenteen energiaratkaisut.</p> <p>Kansallisen energia- ja ilmastostrategian mukaisesti Suomi luopuu kivihiilen energiakäytöstä 1.5.2029. Kivihiilen käytön lopettaminen vaatii merkittäviä panostuksia ja tukea uuden teknologian investointihankkeisiin, jotka edistävät jatkossa uusien ratkaisujen kaupallistumista ja uutta liiketoimintaa.</p> <p>Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden hankkeita tuetaan energiatuella. Tukea kohdennetaan yrityksille uuden teknologian kaupallistamiseen ja päästökaupparektorin ulkopuolisilla sektoreilla. Energiatukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille, ei kuitenkaan maataloille tai asunto-osaakeyhtiöille.</p>
Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Eritystavoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Peruste	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Katastrofiriskien te-	EAKR	2.iv Ilmastonmuutokseen	Kyllä	Peruste 1.	Kyllä	Kansallinen ilmastonmuutokseen	Kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman 2022 päämääränä on, että yhteiskunnalla on

<p>hokas hallintajärjestelmä</p>		<p>sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen</p>		<p>Käytössä on kansallinen tai alueellinen katastrofiriskien hallintasuunnitelma, joka on voimassa olevien ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien strategioiden mukainen ja johon sisältyvät seuraavat aliperusteet (omina kohtiin):</p>		<p>sopeutumis-suunnitelma 2022 (2014)</p> <p>Ilmastolaki (609/2015)</p> <p>Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi (VN/14302/2019)</p> <p>Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2017</p> <p>Kansallinen riskiarvio (2018) ja alueelliset riskiarviot</p> <p>Katastrofiriskien hallinta Suomessa (2020)</p>	<p>kyky hallita ilmastonmuutokseen liittyvät riskit ja sopeutua ilmastonmuutokseen kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Se toimeenpanee EU:n sopeutumisstrategiaa ja päivitetään v. 2022.</p> <p>Ilmastolain mukaisesti sopeutumis suunnitelmassa on riski- ja haavoittuvuustarkastelu sekä sektorikohtaisia sopeutumisen toimintaohjelmia. Ilmastolakia uudistetaan parhaillaan (tavoite 2022).</p> <p>Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS) 2017 ohjaa hallinnonalojen varautumista eri uhkiin. Sen pohjana on kansallinen riskiarvio 2015, joka huomioi sääriskit ja ilmastonmuutoksen. Suomi päivitti kansallisen riskiarvion ja 18 alueellista riskiarviota v. 2018. Kansallinen riskiarvio päivitetään 2022 alkuvuodesta ja YTS päivitetään v. 2022 aikana.</p> <p>Suomi toimitti EU:lle 23.12.2020 katastrofiriskien hallintaa käsittelevän raportin (SMDno-2020-1186). Sivulla 35-38 kuvataan sää- ja ilmatoriskien hallintaa.</p>
---	--	--	--	---	--	---	---

						(Disaster Risk Management in Finland, SMDno-2020-1186).	
				Aliperuste: 1.Kuvaus tärkeimmistä riskeistä, jotka on arvioitu päätöksen N:o 1313/2013/EU 6 artiklan a alakohdan mukaisesti, ottaen huomioon nykyiset ja pitkän aikavälin (25–35 vuotta) uhat. Arvioinnin on perustuttava ilmastonmuutokseen liittyvien riskien osalta ilmastonmuutosta koskeviin ennusteisiin ja skenaarioihin	Kyllä	Kansallinen riskiarvio (2018, sivut 18-21) Kansallinen sää- ja ilmatorisriskiarvio (2018, sivut 11-67) Julkiset veriot alueellisista riskiarvioista (2018) Katastrofiriskien hallinta Suomessa (2020) (Disaster Risk Management in	Päätöksen No 1313/2013/EU 6§ mukaiset riskiarviot 2015 ja 2018 sisältävät tärkeimmät sää- ja ilmastonmuutosriskit. Riskiarviossa 2018 hyödynnettiin v. 2018 julkaistua kansallista sää- ja ilmatorisriskiarviota. Maakuntajaon mukaisten alueellisten riskiarvioiden (2018) merkittävät sää- ja ilmatorisriskit on eritelty lisätietoasiakirjassa ja niitä on kuvattu esitetään SMDno-2020-1186 -raportissa (s. 2-14). V. 2021 laaditaan ohje alueellisten uhkien arviointiin ja riskiarvion valmisteluprosessiin, jonka pohjalta alueelliset riskiarviot päivitetään poikkihallinnollisesti v. 2022. Näissä tullaan hyödyntämään 9/2021 julkaistuja, vuoteen 2050 ulottuvia maakuntakohtaisia ilmatorisriskiarvioita (ks. lisätietoasiakirja). Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2022 perustuu yhteenvetoon ilmatorisriskeistä. V. 2019 alkaen toimeenpanon tukena on ollut v. 2018 julkaistu arvio kansallisista sää- ja ilmatorisriskeistä .

						Finland, SMDno- 2020-1186).	
						Ilmaston- muutoksen alueelliset ulottuvuudet ja ohjaus- keinot (2021)	
				Aliperuste: 2.Kuvaus katastrofien eh- käisyyn, katastrofivalmiu- teen ja toimintaan kata- strofitilanteissa liittyvistä keskeisistä toimenpiteistä, joilla puututaan todettuihin riskeihin. Toimenpiteet on asetet- tava etusijalle suhteessa riskeihin ja niiden taloudel- lisiin vaikutuksiin, valmiuk- sien puutteisiin, vaikutta- vuuteen ja tehokkuuteen, ottaen huomioon mahdolli- set vaihtoehdot.	Kyllä	Yhteiskun- nan turvalli- suusstrate- gia 2017 Katastrofi- riskien hal- linta Suo- messa (2020) (Disaster Risk Mana- gement in Finland, SMDno- 2020-1186). s. 35-38 Kansalli- nen ilmas- tonmuu- tokseen	Kansallisella tasolla Yhteiskunnan turvallisuusstrate- gia ohjaa hallinnonalojen varautumista erilaisiin uh- kiin. Strategiassa kuvataan kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamalli ja hallinnonalojen vastuut. Sen päivitys on käynnissä, ja siinä huomioidaan ilmaston- muutoksen aiheuttamat uhat. Toimeenpanosta vas- taa hallinnonalat. Aluehallintovirastojen tehtävänä on alueellisen varautumisen yhteensovittaminen, ml. valmiusharjoitusten järjestäminen. EU:lle 23.12.2020 toimitetussa SMDno-2020-1186 – raportissa on kuvattu toimenpiteitä ilmastonmuutok- seen sopeutumiseksi. Kansallisen sopeutumissuun- nitelman toimenpiteet on kuvattu erillisessä lisätie- toasiakirjassa. Nykyisellä EU:n tulvadirektiivin toimeenpanon mukai- sella suunnittelukaudella (2016-2021) tulvariskien hallintasuunnitelmat on laadittu 16 alueelle. Suunni- telmissa on yli 400 alueellisten tarpeiden ja priori- teettien mukaisesti määriteltyä toimenpidettä. Kau- den 2022-2027 suunnitelmat hyväksytään v. 2021 lo- pulla.

						<p>sopeutus- missuunni- telma 2022 (2014) (keskeiset toimenpiteet s. 22→)</p> <p>Erillisenä liitteenä toi- mitetaan Additional information re SO 2.4. enabling cond.pdf</p> <p>Tulvaris- kien hallin- tasuunnitel- mat</p>	
				Aliperuste: 3.Tiedot käytävissä ole- vista talousarviomäärära- hoista ja taloudellisista re- sursseista sekä mekanis- meista, joilla katetaan ka- tastrofien ehkäisyyn, kata- strofivalmiuteen ja toimin- taan katastrofitilanteissa liittyvät käyttö- ja ylläpito- kustannukset.	Kyllä	<p>Tulvariskien hallinta- suunnitel- mien yh- teenveto</p> <p>Erillisenä liitteenä toi- mitetaan Additional information re SO 2.4.</p>	<p>Katastrofiriskien hallinnalle ei ole erillistä budjettimo- menttia, koska DRM on osa hallinnonalojen ja alu- eellisen tason normaalia työtä.</p> <p>Kansallisen sopeutusmissuunnitelman toimeenpanon resursointi on hajautettu eri hallinnonaloille eikä yk- sityiskohtaista tietoa ole kootusti saatavilla. DRM:ää ja sopeutumista edistävien toimien rahoitusta on ku- vattu komissiolle 15.3.2021 toimitetussa ener- giaunionin hallinnosta annetun asetuksen mukai-</p>

						enabling cond.pdf	<p>nessa raportissa. Kansallista tilannetta ja 3/2021 komissiolle raportoituja tietoja on kuvattu erillisessä lisätietoasiakirjassa.</p> <p>Tulvariskien hallintasuunnitelmissa kuvattujen toimien osalta viitatussa yhteenvedossa on liitteenä kuvaus taloudellisesti merkittävimmistä toimenpiteistä (kertainvestoinnit ja vuosittaiset kulut). Toimenpiteitä toteutetaan virkatyönä, erillisrahoitteisissa toimissa on kuntien rahoituksen lisäksi valtion tukea. Lisäksi osa toimenpiteistä voidaan rahoittaa osittain tai kokonaan muualta saatavalla yksityisellä rahoituksella.</p>
Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Eriytistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Jätehuollon ajantasainen suunnittelu	EAKR	2.vi Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen	Kyllä	Peruste 1. Jätehuoltosuunnitelmat ovat käytössä direktiivin 2008/98/EY, sellaisena kuin on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/851, 28 artiklan mukaisesti, ja ne kattavat koko jäsenvaltion alueen ja sisältävät muun muassa seuraavat alipääteet (omina kohtinaan):	Kyllä	EU:n jätesäädöspaketissa muutettiin jätedirektiiviä ((EU) 2018/851)) Kierrätyksestä kiertotalouteen - valtakunnallinen jätesuunnitelma	Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa vuoteen 2023 on asetettu jätehuollon ja jätteen synnyn ehkäisyn tavoitteet sekä toimet tavoitteiden saavuttamiseksi. Sitä laadittaessa otettiin pitkälti ennakkoivasti huomioon tulevan jätedirektiivin muutoksen sisältö. Suunnitelmaa päivitetään vuoteen 2027 ja samalla lisätään suunnitelmaan erityisesti uudelleenkäytön ja jätteen synnyn ehkäisyn sisältöä sekä SUP-direktiivin vähentämistoimia. Tavoitteena on saada suunnitelma kevään aikana lausunnoille ja hyväksyä sen jälkeen mahdollisimman pian.

					vuoteen 2023 Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023 (taustaraportti) Valtakunnallisen jätesuunnitelman vaikutusarviointi Ahvenanmaan maakunnan jätesuunnitelma	<p>Suunnitelmassa olevat yksityiskohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet on asetettu neljälle painopisteelle (rakentamisen jätteet, biohajoavat jätteet, yhdyskuntajätteet sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromu).</p> <p>Suunnitelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä asiantuntijoiden sekä sidosryhmien kanssa. YM:n asettama jätealan strateginen yhteistyöryhmä on toiminut jätesuunnitelmatyön ohjausryhmänä. Jätesuunnitelman 3 osaa yhdessä täyttävät jätedirektiivin vaatimukset sisällön osalta ja kattavat Suomen pl. Ahvenanmaa. Ahvenanmaan maakunnalla on oma jätesuunnitelmansa.</p>
				<p>Aliperuste 1.Analyysi jätehuollon tämän hetkisestä tilanteesta kyseisellä maantieteellisellä alueella, mukaan lukien tuotetun jätteen tyyppi, määrä ja lähde ja arvioida niiden tulevista kehityksistä ottaen huomioon direktiivin</p>	Kierrätyksestä kierrätalouteen - valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023	<p>Vuonna 2015 kokonaisjättemäärä oli 2 738 000 tonnia (kierrätys 1 095 000; energiana hyödyntäminen 1 314 000; kaatopaikkasijoitus 301 000).</p> <p>Yhdyskuntajätteen laitospaikkasijoitustarpeesta on tehty kaksi eri skenaariota, joissa on otettu huomioon suunnitelmassa esitetyt kierrätystavoitteet. Ensimmäisen jättemääräskenaarion mukaan kokonaisjättemäärä olisi vuonna 2023 2 738 000 tonnia</p>

				2008/98/EY, sellaisena kuin tuna direktiivillä 2018/851/E 29 artiklan mukaisesti kehitettyissä jätteen syntymis ehkäisemistä koskevissa ohjelmissa esitettyjen toimenpiteiden odotetut vaikutukset		sivut 17-21	(kierrätys 1 506 000; energiana hyödyntäminen 1 095 000; kaatopaikkasijoitus 137 000). Toisen jättemääräskenaarion mukaan kokonaisjäte- määrä olisi vuonna 2023 2 947 000 tonnia (kierrätys 1 621 000; energiana hyödyntäminen 1 179 000; kaatopaikkasijoitus 147 000) Kierrätystavoitteet huomioiden lisäkapasiteetin tarve yhdyskuntajätteen biologiselle käsittelylle olisi noin 180 000 – 220 000 tonnia. Muulle kierrätettävälle yh- dyskuntajätteelle tarvitaan lisäkäsittelykapasiteettia 200 000 – 300 000 tonnia. Energiana hyödyntämisen kapasiteettitarve yhdyskuntajätteelle on 1 100 000–1 200 000 tonnia. Kaatopaikkasijoituksen tarve supis- tuu. Tiedot päivitetään 2021 valmistuvassa valtakunnalli- sen jättesuunnitelman päivityksessä.
				Aliperuste: 2.Arvio nykyisistä jätteenker- jä järjestelmistä, mukaan lukie erilliskeräyksen aineellinen j alueellinen kattavuus ja toimenpiteet sen toiminnan parantamiseksi sekä uusien jätteenkeräysjärjestelmien ta		Kierrätyk- sestä kierto- talouteen - valtakunnal- linen jäte- suunnitelma vuoteen 2023	Jättesuunnitelmaan on valittu neljä painopistealuetta: rakentamisen jätteet, biohajoavat jätteet, yhdyskuntajätteet sekä sähkö- ja elektroniik- kalaiteromu. Painopistealueet on valittu, koska näissä jätevirroissa on erityisiä haasteita. RAKENTAMISEN JÄTTEET • Tarve uudelleenkäyttökeskuksille ja lajittelulaitok- sille • Syntypaikkalajittelua lisättävä • Innovaatioiden tarve orgaanista ainesta sisältävien jakeiden käsittelyyn • Tarve haitallisia aineita sisältävien jakeiden käsitte- lyyn BIOHAJOAVAT JÄTTEET

						<ul style="list-style-type: none"> • Tarve biojätteen kehittyneiden käsittelymenetelmien käyttöönottoon • Tarve kehittyneisiin käsittelylaitoksiin alueilla, joilla elintarviketeollisuutta ja maataloutta • Tarve kehittyneen käsittelykapasiteetin lisäämiselle biojätteille sekä yhdyskuntajätevesilietteil <p>SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKALAITEROMU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarve uudelleenkäytön ja kunnostustoiminnan lisäämiseen ja bromattuja palonestoaineita sisältävän osien erotteluun • Tarve tehostaa innovaatioille arvokkaiden ja harvinaisten aineiden talteenottoa <p>Tiedot päivitetään 2021 valmistuvassa valtakunnallisen jätesuunnitelman päivityksessä.</p>
				Aliperuste: 3. Investointivajetta koskeva arvio, joka on perusteena jäteinfrastruktuurin lisäämiseksi tai parantamiselle sekä tiedot käytettävistä tulolähteistä, jotka katetaan käyttö- ja ylläpitokustannuksilla	<p>Kierrätyksestä kiertoalouteen - valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023</p> <p>Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023 (taustaportti)</p>	<p>Jäteinfrastruktuurin investointivajetta voidaan arvioida olevan useita satoja miljoonia euroja, tästä osa on jakamistalouteen ja jätteen synnyn ehkäisyyn liittyvää investointivajetta. Uudenlaisien jakamistalouden ja jätteen synnyn ehkäisyinvestointien kustannusten arviointi on hankalaa, koska teknologioihin liittyvien investointien kustannukset muuttuvat suhdanteiden mukaan.</p> <p>Jakamistaloutta tukevat sekä jätteen synnyn ehkäisyä tukevien kokeiluiden ja infrastruktuurin käyttökustannukset katetaan käyttömaksuilla sekä myyntituloilla ja osin kunnallisilla verovarilla. Lisäksi joissain tapauksissa myös jätemaksuista saatuja tuloja voidaan kohdistaa uudelleenkäyttötoimintaan (uudelleenkäyttökeskukset). Kierrätys- ja käsittelylaitosten käyttö- ja ylläpito katetaan myyntituloilla sekä jätteen käsittelystä perittävällä maksuilla. Kokonaisinvestointivajetta voidaan arvioida olevan useita satoja miljoonia euroja, tästä osa on jakamistalouteen ja jätteen synnyn ehkäisyyn liittyvää investointivajetta. Uudenlaisien jakamistalouden ja jätteen synnyn ehkäisyinvestointien kustannusten arviointi on hankalaa, koska teknologioihin liittyvien investointien kustannukset muuttuvat suhdanteiden mukaan.</p> <p>Jakamistaloutta tukevat sekä jätteen synnyn ehkäisyä tukevien kokeiluiden ja infrastruktuurin käyttökustannukset katetaan käyttömaksuilla sekä myyntituloilla ja osin kunnallisilla verovarilla. Lisäksi joissain tapauksissa myös jätemaksuista saatuja tuloja voidaan kohdistaa uudelleenkäyttötoimintaan (uudelleenkäyttökeskukset). Kierrätys- ja käsittelylaitosten käyttö- ja ylläpito katetaan myyntituloilla sekä jätteen käsittelystä perittävällä maksuilla. Kokonaisinvestointivajetta voidaan arvioida olevan useita satoja miljoonia euroja, tästä osa on jakamistalouteen ja jätteen synnyn ehkäisyyn liittyvää investointivajetta.</p>

					<p>Taustara- portti kuvaa nykytilan ja jätteiden kä- sittelyn ke- hitystä. Kpl:ssa 6.3. kuvataan kaikki nykyi- set jätteiden käsittelylai- tokset kapa- siteettei- neen. Eri jätteen kä- sittelyn sek- torien suun- nitelmat ja lisäresurssi- tarpeen on kuvattu. Liit- teessä 1 ku- vataan tar- kasti kunkin laitoksen kapasiteetti. Ko. analyysi perustelee jätteenkäsit- telyn mah-</p>	<p>tointivajeeksi yksityiselle jätesektorille on arvioitu ole- van yli 200 miljoonaa euroa, josta puolet tarvittaisiin erilaisiin jalostusyksiköihin.</p> <p>Investointivajetta koskeva arvio sisällytetään jäte- suunnitelman päivitykseen, joka valmistuu 2021.</p>
--	--	--	--	--	--	---

						dollisia investointipuutteita.	
--	--	--	--	--	--	--------------------------------	--

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
<i>Kokonaisvaltainen liikennesuunnittelu asianmukaisella tasolla</i>	EAKR	3.ii Kestävä, ilmastonmuutoksen kestävä, älykäs ja intermodaalinen kansallinen, alueellinen ja paikallinen liikkuvuus, mukaan lukien yhteyksien parantaminen TEN-T-liikenneverkon ja rajat ylittävän liikkuvuuden osalta	Ei täyty, arvio täyttymisestä alkuvuosi 2021		Ei täyty, arvio täyttymisestä alkuvuosi 2021		

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erytistavoite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Strateginen toimintapolitiittinen kehys aktiivista työvoimapolitiikka varten	ESR+	4.a	Kyllä	1. Työnhakijoiden profilointia koskevat järjestelyt ja heidän tarpeidensa arviointi, mukaan lukien väylät yrittäjyyteen	Kyllä	L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) TE-palvelut Valtioneuvoston asetus julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (1073/2012) TEMin ohje julk. työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja asetuksen soveltamisesta Työttömyysturval L työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta L kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)	<p>Tarjottava palvelu pohjautuu vähintään 3 kk määräajoin päivitettävään palvelutarpeen arviointiin ja yksilölliseen työllistymissuunnitelmaan. Arvioinnissa käytetään myös pitkäaikaistyöttömyyden riskiä ennustavaa mallia. Suunnitelmaan kirjataan tavoitteet ja sovitut toimet. Suunnitelma ym. asiakastiedot ovat asiakaspalvelujärjestelmässä (URA). TE-toimisto ohjaa tarvittaessa asiakkaan esim. muiden viranomaisten palveluihin, esim. terveystarkastukseen.</p> <p>Monialaisina palveluina tarjotaan työllistymistä edistävää yhteispalvelua (TYP), maahanmuuttajien kotoutumispalveluja sekä kuntouttavan työtoiminnan lain mukaisia palveluja ao. kohderyhmiin kuuluville. Palvelutarve ja palvelut kirjataan yksilölliseen suunnitelmaan, jossa osapuolina ovat asiakas, TE-toimisto, kunta ja TYP mallissa myös Kansaneläkelaitos.</p> <p>TE-toimisto selvittää kiinnostuksen yrittäjyyteen ja itsensä työllistämiseen sekä välittää tietoa ja neuvoo yritystoiminnan aloittamisessa. Tarvittaessa voidaan</p>

						L kuntouttavasta työtoiminnasta	hankkia yrittäjävalmiuksien/yrittäjyyden edellytysten arviointeja.
				2. Tiedot uusista avoimista työpaikoista ja työmahdollisuuksista ottaen huomioon työmarkkinoiden tarpeet	Kyllä	L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) TE-palvelut	Työ- ja elinkeinoviranomainen on velvollinen julkaisemaan ja välittämään tietoa avoimista työpaikoista. Työpaikkailmoituksen voi jättää TE-toimiston tietojärjestelmään tai Avoimet työpaikat -palveluun, jolloin se näkyy myös EU:n yhteisessä työpaikkatiedostossa (EU-RES). Avoimet työpaikat internet palvelu on Suomen käytetyin rekrytointipalvelu. Kehitteillä oleva uusi palvelu 'Työmarkkinatori' on hakupalvelu, jossa työpaikkoja etsitään ja haetaan sinne luotavan osaamisprofiilin avulla. https://kokeile.tyomarkkinatori.fi/Etusivu . Työmarkkinatori on kokeilukäytössä ja se valmistuu vaiheittain vuosien 2020-2021 aikana. Tilastot avoimista ja täytenäköisistä työpaikoista julkistetaan kuukausittain ja vuosittain. Ammattibarometrissä työ- ja elinkeinotoimistot arvioivat asiantuntemuksensa perusteella keskeisten ammattien kehitysnäkymiä lähitulevaisuudessa. Ammattibarometri laaditaan kaksi kertaa vuodessa.

				<p>3. Järjestelyt, joilla varmistetaan, että sen suunnittelu, täytäntönpäytäntö, seuranta ja tarkastelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa</p>	<p>Kyllä</p>	<p>L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)</p> <p>Valtioneuvoston asetus julk. työvoima- ja yrityspalvelusta (1073/2012)</p> <p>L kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)</p> <p>Lainvalmistelun prosessiopas: Esi-merkkinä yhteistyöstä</p>	<p>Työmarkkinoiden toimivuutta edistetään kuntien, työmarkkinajärjestöjen, työnantajien sekä kansalaisten kanssa. TE-hallinnon alue ja paikallistason yhteistyössä työvoima- ja yrityspalvelu –neuvottelukunta tukee mm. työvoima- ja yrityspalvelun suunnittelua. Maahanmuuttajien kotouttamisessa paikallistasolla yhteistyötä tekevät kunta, TE-toimisto, poliisi ja järjestöt neuvottelukunnassa, joka kehittää kotouttamista ja edistää etnisiä suhteita. Alueellisen maahanmuuttoasiain toimikunnan asettaa ELY-keskus. Myös ministeriöt tekevät yhteistyötä. Työ-, koulutus- ja elinkeinoasiain neuvosto on TEMin ja OKMn yhteinen asiantuntijaelin. Se käsittelee mm. työ- ja koulutuspolitiikan haasteita ja strategioita. Puheenjohtajana on työministeri tai opetusministeri. 14 jäsentä edustavat viranomaisia ja eri työelämän järjestöjä. Työmarkkinajärjestöjä osallistetaan työryhmissä ja lausuntokierroksilla myös lainsäädännön valmisteluun.</p>
				<p>4. Aktiivisen työvoimapolitiikan seuranta-, arviointi- ja tarkastelujärjestelyt</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Työnvälitystilasto</p> <p>Selvityksiä (Aktiiviselta työvoimapolitiikalta sijoittuminen 2017)</p>	<p>TEMin tilastot pohjautuvat TE-toimistojen asiakaspalvelujärjestelmään (URA) Tilastoja laaditaan rekisteröityneistä työnhakijoista, TE-toimistoihin ilmoitetuista avoimista työpaikoista ja ALMP palveluista. Niissä käytetään erilaisia</p>

						<p>TEM:n tilastojulkaisut ja selvitykset</p> <p>taustatietoja. EU-kauden 14-20 ESR-rahoitteiset ALMP palvelut ovat osa TEM:n tilastoja. Niitä voidaan seurata erikseen tai osana ALMP kokonaisuutta. Muut ESR:n työllistymistä tukevat toimet seurataan URAn tiedoista.</p> <p>TEM tilastot kootaan kuukausittain, kolmannesvuosittain ja vuosittain. Työllisyyskatsaukset julkaistaan kuukausittain netissä. Tietoja välitetään myös Tilastokeskukseen. Hallinnonalan sisällä käytetään myös suorakäyttötilastoja ja tilastopaimintoja tietokannasta.</p> <p>TEM rahoittaa selvityksiä, evaluointeja ja muita tutkimuksia. VN:n tutkimus- ja selvitystoiminnassa toteutetaan laajoja tutkimuksia vuosittaisen ohjelman puitteissa.</p> <p>Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen määrärahojen allokointi, tulostavoitteet ja -indikaattorit päätetään vuosittain tulosprosessissa, jolloin käytetään alueellisia tilastoja. TEMissä toimii vaikutusarvioinnin tukiverkosto.</p>
				5. Nuorten työllisyyttä edistävien tukitoimien	Kyllä	<p>Nuorisolaki (1285/2016)</p> <p>Työelämässä oppiminen</p>

				<p>osalta laatuvaatimuksiin ja näyttöön perustuvat, kohdennetut väylät nuorille, joilla ei ole työtä tai koulutusta paikkaa, mukaan lukien tiedotustoinenpiteet, ja ottaen huomioon oppisopimuskoulutuksen ja harjoittelun laatuvaatimukset, myös nuorisotakuujärjestelmien täytäntöönpanon yhteydessä</p>	<p>Ohjaamot</p> <p>Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2020-2023</p> <p>Työelämässä oppiminen</p> <p>Pääministeri Marinin hallitusohjelma</p> <p>Hallituksen toimintasuunnitelma 7.10.2019</p>	<p>Nuorisolaissa säädetään mm. etsivästä nuorisotyöstä, työpajatoiminnasta ja kuntien ohjaus- ja palveluverkostosta. Laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta säännellään TE-palveluista. Työn ja koulutuksen ulkopuolisia nuoria tavoitellaan etsivällä työllä yhteistyössä nuorten palveluiden kanssa.</p> <p>Hallitusohjelmassa alle 25-v nuorelle tai alle 30-v valmistuneelle taataan työ-, työharjoittelu-, työkokeilu-, työpaja-, oppisopimus- tai kuntoutuspaikka 3 kk:n aikana työttömyyden alkamisesta. Koulutukseen kuuluu järjestämistä koskevia laatuvaatimuksia, tavoitteita ja seuranta. Non-formaaleja oppimismuotoja kehitetään OKM:n johdolla tutkintojen ja niiden osien hyväksymiskytkennän vuoksi. Näyttöön perustuvaa toimintaa vahvistetaan toimijoiden yhteistyöllä ja parhaiden käytäntöjen jakamisella. Tässä hyödynnetään Ohjaamojen verkostoa ja työllisyyden kuntakokeilun oppoja.</p> <p>Hallitusohjelman mukaan oppisopimusopiskelua ensimmäisen työpaikan saamiseksi sekä uudelleen koulututtamisen ja aikuiskoulutuksen väylänä lisätään. Uudistetaan korvauksia työnantajan hallinnollisen taakan keventämiseksi.</p>
--	--	--	--	--	---	--

Mahdollistavat edellytykset	Rahasto	Erityistaivoite	Mahdollistavan edellytyksen täytyminen	Perusteet	Perusteiden täytyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Koulutusjärjestelmän strategiset toimintapoliittiset puitteet kaikilla tasoilla	ESR	4.g Edistetään elinikäistä oppimista, etenkin joustavia jatko- ja uudelleen- koulutus- mahdollisuuksia kaikille, ottaen huomioon digitaaliset taidot, ennakoidaan muutoksia ja uusia osaamistarpeita työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta, helpotetaan uranvaihdoksia ja ediste-	Kyllä	Peruste 1 Näyttöön perustuvat järjestelmät ammattitaitotarpeiden ennakointia ja ennustamista varten sekä mekanismit tutkimuksen suorittaneiden sijoittumisen seuraamiseksi ja kaikenikäisille oppijoille tarkoitetut palvelut laadukkaan ja tehokkaan	Kyllä	Valtioneuvoston yhteinen työ-, koulutus- ja elinkeinoasian neuvosto Osaamisen ennakointi-foorumi ja esite englanniksi Korkeakoulutuksen rahoitusmallit Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallit Vipunen.fi	<p>Opetushallitus tekee hallituskausiksi osaa- mistarpeen valtakunnallista ennakointia sekä koordinoi Osaamisen ennakointi-foorumeja. Valtioneuvoston yhteinen työ-, koulutus- ja elinkeinoasian neuvosto koordinoi ennakointityötä. Yhtenä korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen kriteerinä on tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työelämään. Sijoittumistietoja seurataan Vipunen.fi-tietopalvelusta. Aarresaari-verkosto tekee korkeakoulujen uraseurantaa.</p> <p>Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI vastaa varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen kansallisesta arvioinnista. KARVIN arviointiraportit ovat julkisia ja ladattavissa nettisivuilta.</p> <p>Suomessa on kattava ohjauspalvelujen kokonaisuus, joka perustuu eri sektoreiden ja toimijoiden työnjakoon. opiskelijoiden ohjauksesta vastaavat oppilaitokset, korkeakoulut sekä moniammatilliset Ohjaamo-keskukset. Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma toteutetaan vuosina 2020-2022 osana koulutuksen</p>

		tään ammatillista liikkuvuutta		ohjauksen varmistamiseksi		Korkeakoulujen uraseurantaa englanniksi Koulutuksen laadun arviointi Ohjauspalvelut Opintojen ohjaus ammatillinen koulutus Opintojen ohjaus lukio Opintopolku.fi	laatu- ja tasa-arvo-ohjelmia, lisäksi OKM on laatinut yhdessä TEM:n kanssa elinikäisen ohjauksen strategian vuosille 2021-2023.
				Peruste 2 Toimenpiteet, joilla varmistetaan yhtäläinen pääsy laadukkaaseen,	Kyllä	Oikeus oppia Oikeus osata Opetus- ja kulttuuriministeriö Opetushallitus	<p>Vuosina 2020-2022 toteutetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä ammatillisen koulutuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmat, joilla edistetään oppimista, tasa-arvoa ja hyvinvointia. Tavoitteena on kaventaa ja ennaltaehkäistä oppimiseroja sekä vahvistaa oppimisen tukea.</p> <p>Eri koulutusasteiden lainsäädännöllä varmistetaan opiskelijoiksi hakeutuvien tasa-arvoisen kohtelu.</p>

				olennaiseen ja osallistavaan koulutukseen, siihen osallistuminen ja koulutuksen suorittaminen sekä avaintaitojen hankkiminen kaikilla tasoilla, myös korkea-asteen koulutuksessa		Ammatillisen koulutuksen järjestäminen Koulutuksen henkilökoh- taistaminen Korkeakoulu- jen ja tutki- muksen visio Tutkintojen viitekehys Tutkintojen viitekehys, asetus	<p>Järjestämislupamenettelyllä varmistetaan ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen rakenne ja saatavuus. Opetushallitus tukee koulutuksen järjestäjiä laadunhallinnan kehittämisessä.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee ja miten sitä hankitaan.</p> <p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 toimenpiteillä parannetaan muun muassa koulutukseen pääsyä. Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmalla tuetaan koulutuksen alueellista ja sosiaalista saavutettavuutta. Suunnitelma valmistuu 6/21.</p> <p>Korkeakoulututkintojen osaamistavoitteet avataan tutkintojen viitekehysjärjestelmässä.</p>
				Peruste 3 Koordinointimekanismit kaikilla koulutustasoilla,	Kyllä	Suomen kou- lutusjärjes- telmä Ammatillisen koulutuksen	<p>Suomen koulutusjärjestelmä ryhmitellään koulutusasteisiin. Eri koulutusasteilla koulutuksen järjestämisen vastuu vaihtelee. Kunnat vastaavat pääosin koulutuksen järjestämisestä varhaiskasvatuksesta perusopetuk-</p>

				myös korkea-asteen koulutuksessa, ja selkeä vastuunjako asiaan kuuluvien kansallisten ja/tai alueellisten elinten kesken		järjestämisluvat Ammattikorkeakoulujen sopimukset Yliopistojen sopimukset	<p>seen. Toisen asteen ja korkea-asteen koulutuksen järjestämistä ohjataan järjestämisluvilla ja tulossopimuksin.</p> <p>Suomen tutkintojen viitekehys kuvaa kansalliseen koulutusjärjestelmään kuuluvat tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokoukset. Viitekehys kattaa muun muassa yleissivistävän koulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen. Viitekehys kuvattu osaaminen on määritelty valtioneuvoston asetuksessa, ja kuvaukset vastaavat eurooppalaisen tutkintojen viitekehysvaatimuksista.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa koulutuksen lainsäädännöstä, joka ohjaa koulutuksen järjestämistä eri koulutusasteilla.</p> <p>Opetushallitus antaa varhaiskasvatussuunnitelmien, opetussuunnitelmien sekä tutkintojen perusteet, jotka ohjaavat opetuksen ja koulutuksen toteuttamista.</p>
				Peruste 4 Strategisen toimintapolitiikan seuranta	Kyllä	Sanna Marinin hallitusohjelma Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintaa ohjaavat hallituksen linjaukset, joiden toteuttamista seurataan toimintasuunnitelmassa. Toimintasuunnitelmasta julkaistaan kuukausittain valmistuneet toimet.</p>

				<p>taa, arvioin- tia ja uudel- leentarkaste- lua koskevat järjestelyt</p>		<p>Koulutuspo- liittinen selon- teko</p> <p>Opetus- ja kulttuuriminis- terion strate- gia</p> <p>Jatkuvan op- pimisen uu- distus</p>	<p>Hallitus on antanut huhtikuussa 2021 koulu- tuspoliittisen selonteon vuodelle 2030. Selon- teossa etsitään pitkän aikavälin keinot Suo- men koulutus- ja osaamistason nostamiseksi, koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi ja oppimiseröjen kaventamiseksi. Selonteko on eduskuntakäsittelyssä kevätkaudella 2021. Käsittelyn ja kannanoton jälkeen laadi- taan toimeenpanosuunnitelma.</p> <p>Jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudis- tuksen linjaukset annettiin joulukuussa 2020 ja niiden toimeenpano jatkuu yli hallituskau- den</p> <p>Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI vastaa systemaattisesti varhaiskasva- tuksen, opetuksen ja koulutuksen kansalli- sesta arvioinnista.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö tulosoittaa eri koulutusasteiden toimijoita tulossopimuksilla tai järjestämisluvilla. Tulossopimusten toteu- tumista seurataan sovitulla mittareilla sopi- muskauden välitarkastelussa, ja niitä uudel- leensuunnataan tarvittaessa. Järjestämislui- pien seuranta tapahtuu muun muassa muu- tosvalmistelujen yhteydessä.</p>
				Peruste 5	Kyllä	<p>Ammatillisen koulutuksen järjestämislui- vat</p>	<p>Ministeriön ohjausmekanismit ja eri koulu- tusteiden substanssilainsäädäntö (mm. koulu- tuksen aikainen tuki ja ohjaus, opintojen oh- jaus, valmentavat koulutukset)</p>

				<p>Toimenpiteet, jotka kohdistuvat vähän koulutettuihin matalan osaamistason aikuisiin, jotka ovat sosio-economisesti heikommassa asemassa, sekä taitojen parantamisen väylät</p>		<p>Opintopolku.fi</p> <p>Opintopolku Aikuislukio</p> <p>Aikuisten perusopetus</p> <p>Ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus</p> <p>Ammatillisen koulutuksen tuki ja ohjaus</p> <p>Vapaan sivistystyön ylläpitämisluvat</p> <p>Jatkuva oppiminen</p>	<p>Osa ammatillisesta koulutuksesta järjestetään työvoimakoulutuksena työttömille ja työttömyysuhan alaisille.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea.</p> <p>Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistuksen erityisenä kohderyhmänä on tunnistettu henkilöt, joilla on matala osaamistaso ja jotka eivät hakeudu uudistamaan osaamistaan.</p> <p>Aikuisten perusopetus on tarkoitettu niille oppivelvollisuusiän ylittäneille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen oppimäärää tai joilla on tarve täydentää perusopetuksen tutkintoaan tai korottaa oppiaineiden arvosanoja.</p> <p>Aikuislukio on tarkoitettu yli 18-vuotiaille lukion tai ylioppilastutkinnon suorittamiseksi tai täydentämään aikaisempia opintoja.</p>
			<p>Peruste 6</p> <p>Toimenpiteet, joilla</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Opettajankoulutusfoorumi</p> <p>Digivisio 2030</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama Opettajankoulutusfoorumi uudistaa opettajien perus-, perehdyttämisen- ja täydennyskoulutusta. Opettajankoulutusfoorumin laatima Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma lin-</p>	

				<p>tuetaan opettajia, kouluttajia ja akateemista henkilöstöä ja jotka koskevat asianmukaisia oppimismenetelmiä sekä keskeisten taitojen arviointia ja validointia</p>		<p>Opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutus</p>	<p>jaa tavoitteet ja toimenpiteet, joilla suomalainen opettajankoulutus säilyy vahvana, vetovoimaisena ja kansainvälisesti arvostettuna. Kehittämishojelman tavoitteiden toteutumista edistetään opettajankoulutuksen kehittämishankkeissa.</p> <p>Korkeakoulupedagogiikan ja ohjauksen kehittämissuunnitelma osana Digivisio 2030 kokonaisuutta kehittää opettajien digipedagogista osaamista.</p> <p>Karvi tekee oppimisen ja osaamisen arviointeja eri koulutusasteilla.</p>
				<p>Peruste 7</p> <p>Toimenpiteet, joilla edistetään opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuutta ja koulutuksen tarjoajien kansainvälistä yhteistyötä, muun</p>	Kyllä	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön kansainvälinen yhteistyö</p> <p>OPH kansainvälistymisen ja vaihto-ohjelmat</p> <p>OPH tutkintojen tunnustaminen</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee toimialaansa kuuluvat linjaukset ja sopimukset kansainvälisten järjestöjen, neuvostojen ja muiden organisaatioiden yhteistyötä varten.</p> <p>Opetushallitus edistää liikkuvuutta ja koordinoi kansainvälisiä vaihto-ohjelmia, kuten Erasmus+ ja EDUFI-harjoittelu sekä koulutusvientiä Education Finland-ohjelmalla. Lisäksi Opetushallitus tukee kansainvälisten osajien sijoittumista Suomeen ja neuvoo opiskelijoita, korkeakouluja ja muita tahoja ulkomailta suoritetun tutkintojen akateemiseen ja ammatilliseen tunnustamiseen liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi Opetushallitus</p>

				muassa op- pimistulosten ja tutkintojen tunnustami- sen kautta			tukee organisaatioiden kansainvälistymistä yhteistyöhankkeiden ja verkostojen avulla.
--	--	--	--	--	--	--	---

Mahdollistavat edellytykset	Ra- hast o	Eriytista- voite	Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen	Perusteet	Perusteiden täyttyminen	Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin	Perustelut
Kansallinen strateginen sosiaalista osallisuutta ja köyhyyden vähentämistä koskeva toimintapoliittinen kehys	ESR +	4.h Aktiivisen osallistamisen edistäminen, myös yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistamisen edistämiseksi, ja	Kyllä	Peruste 1 Näyttöön perustuva analyysi köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä, mukaan luetuna lasten köyhyys, asunnottomuus, alueellinen ja	Kyllä	Hallitusohjelma Sote-uudistus Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma	Hallitusohjelma 2019-2023: köyhyyden vähentäminen, sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen, asunnottomuuden puolittaminen Sote-sektorin ja pelastustoimen uudistus: peruspalveluiden parantaminen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelma: laaja-alaiset sote-keskukset

		työllistetty- vyyden pa- rantaminen		koulutukselli- nen eriytyimi- nen, rajoit- tettu pääsy olennaisiin palveluihin ja infrastruktuu- riin, ja muita heikom- massa ase- massa ole- vien henkilöi- den erityis- tarpeet		Kansallinen lapsistrategia THL Osalli- suuden edis- täminen Työkykyoh- jelma Osatyöky- kyisten reitit työllisyyteen Sosiaalisen osallisuuden kehittämis- hanke "Työelämän ulkopuolella olevien osalli- suus ja hyvin- vointi. 2018. Sosiaalibaro- metri 2021 Kouluun si- toutumatto- mien nuorten-	<p>Hallituskaudet ylittävä lapsistrategia: lap- sen oikeuksia kunnioittava yhteiskunta</p> <p>THL:n tutkimus- ja kehittämistoiminta: osallisuuden edistäminen</p> <p>Työkykyohjelma 2019-2023: osatyöky- kyisten ja heikossa asemassa olevien työllisyyden tukeminen</p> <p>Sokra: osallisuuden edistäminen sosiaali- politiikan ohjaamiseksi. Keskeiset tulok- set hyödynnettäväksi</p> <p>Vuosittain sosiaalibarometri: hyvinvoin- nin, julkisten palvelujen ja palvelujärjes- telmän tila ja kehityssuunnat</p>
--	--	---	--	--	--	--	--

						tausta ja tulevaisuusodotukset Nuorisobarometri 2020 FINMONIK2 Asunnottomuuden yhteistyöohjelma 2020–2022 ARA:n asunnottomuus selvitys 2020 Alueellinen eriytyminen terveyspalveluissa Kotoutumisen selonteko	<p>Vuosittain nuorisobarometri: nuorten tilanne ja palveluiden kehittämistarpeet</p> <p>Kotoutumisen seurantajärjestelmän tietopohjan vahvistaminen, Suomeen muuttaneiden terveys ja hyvinvointi</p> <p>Vuosittain asunnottomuus selvitys kunnat, väestöryhmät, pitkäaikaisasunnottomuus</p> <p>Terveyspalvelujen kysyntä ja tarjonta</p> <p>Kotoutumisen selonteko: ohjelma toimien uudistuksista 2020-luvulle</p>
--	--	--	--	--	--	---	---

				<p>Peruste 2</p> <p>Toimenpiteet eriytymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi kaikilla aloilla, esimerkiksi tarjoamalla muita heikommassa asemassa oleville, myös maahanmuuttajille, riittävää tulotukea, osallisuutta edistävät työmarkkinat ja laadukkaiden palveluiden käyttömahdollisuus</p>	Kyllä	<p>Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjaus köyhyyden ja osattomuuden vähentämisestä</p> <p>Valtioneuvoston periaatepäätös Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä</p> <p>Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030: Toimeenpanosuunnitelma</p> <p>Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitukimus (FinMonik)</p>	<p>Hallitusohjelman mukaisesti köyhyyttä ja köyhtymistä vähennetään kehittämällä yhtä aikaa etuuksia ja palveluita. Huomioidaan huono-osaisuuden riskitekijät, ylisukupolvisuus sekä suunnitellaan vaikuttavia palveluita riskiryhmille.</p> <p>STM vastaa sosiaalipolitiikasta ja valmistelee sosiaalihuoltoa koskevan lainsäädännön.</p> <p>Valtioneuvoston periaatepäätöksellä hallitus linjaa toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus vähenee vuoteen 2030 mennessä.</p> <p>STM huolehtii maahanmuuttajien perusturvasta, kotoutumisen kannalta olennaisista sote-palveluista ym. toimialueeseensa kuuluvista tuista.</p> <p>Työmarkkinaosallisuuden lisäämisessä lähtökohta on työnhakijan palvelutarpeen ajantasainen arviointi. Valmisteilla on Pohjoismainen työvoimapolymalli.</p> <p>Työkykyohjelmalla lisätään osatyökykyisten osallistumista työmarkkinoille. Perustetaan välityömarkkinaorganisaatio. Mo-</p>
--	--	--	--	--	-------	--	---

						Työkykyohjelma Pohjoismainen työvoimapalvelumalli Työelämänmonimuotoisuusohjelma Asunnottomuuden yhteistyöohjelma 2020–2022	<p>nimuotoisuusohjelman toimilla parannetaan maahanmuuttaneiden pääsyä osamistaan vastaaviin tehtäviin ja helpotetaan uralla etenemistä.</p> <p>STM:n valtionavustus asunnottomuutta vähentävien sote-palvelujen kehittämiseen.</p>
				Peruste 3 Toimenpiteet, joilla tuetaan siirtymistä laitospersustaisesta hoidosta yhteisöperustaisen hoidon käyttöön	Kyllä	VN:n periaatepäätös kehitysvammaisten yksilöllisestä asumisesta ja palvelujen turvaamisesta Kehitysvammaisten asumisen ohjel-	<p>Edistetään siirtymistä laitoshoidosta EU:n perusoikeuskirja huomioiden.</p> <p>Valtioneuvoston periaatepäätös kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisestä asumisesta ja palvelujen turvaamisesta.</p> <p>Valtakunnallinen tavoite vammaisten pitkäaikaisen laitoshoidon korvaamisesta muilla palveluilla ja asumisratkaisuilla. Tuetaan yksilöllisten tarpeiden mukaisten</p>

					<p>man toimeenpanon arviointi</p> <p>Pmi Marinin hallituksen ohjelma kehitysvammaisten laitoshoidosta</p> <p>Pmi Marinin hallituksen ohjelma ikäihmisten hoidosta</p> <p>LastensuojeluL 50 § muuttamisesta</p> <p>Sijaishuollon laatusuositus</p> <p>Lastensuojelun monialaisen kehittämisen valtionavustushankkeet</p>	<p>asuntojen hankintaa ja asuntokohteiden rakentamista.</p> <p>lääkäiden kotona asumisen lisääminen ja sitä tukevien palveluiden kehittäminen. lääkäreiden palveluja koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan. Laatusuosituksella hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi.</p> <p>Lastensuojelussa perhehoito on ensisijainen sijaishuollon muoto. Laitoshoitoa järjestetään, jos mitään sijaishuoltoa ei voida järjestää lapsen edun ja tarpeiden mukaisesti riittävien tukitoimien avulla. Lastensuojelun sijaishuollon laatuksiteerit ovat osa lastensuojelun laatusuositusta.</p> <p>Valtionavustushankkeissa v.2020 – 2022 kehitetään lastensuojelun monialaista yhteistyötä lasten ja nuorten sosiaalisten, terveydellisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumiseksi.</p>
--	--	--	--	--	---	---

				Peruste 4	Kyllä	Kansanterveyden neuvottelukunta Sosiaaliturvakomitea Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskus (STEA) Työkykyohjelma 2019-2023: Työkyvyn palvelut osaksi tulevaisuuden sote-keskusta Työelämän mielenterveysohjelma	<p>Työmarkkinaosapuolet ja kansalaisjärjestöt osallistuvat ja vaikuttavat aktiivisesti seuraavien keskeisten elinten toimintaan suunnittelusta aina toimeenpanoon, seurantaan ja arviointiin asti:</p> <p>-Hyvinvoinnin (sis. osallisuuden), terveyden ja turvallisuuden edistämistä yhteiskunnan eri osa-alueilla laaja-alaisesti käsittelevä ja tukeva Kansanterveyden neuvottelukunta.</p> <p>-Valtioneuvoston keväällä 2020 asettama parlamentaarinen komitea sosiaaliturvauudistuksen valmistelemiseksi.</p> <p>-Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskus (STEA) rahoittama toiminta mm. eriarvoisuuden vähentämiseksi ja yhdenvertaisuuden, osallisuuden sekä yhteisöllisyyden lisäämiseksi.</p> <p>-Kolmikantaisesti valmisteltu Työkykyohjelma mm. tuetun työllistymisen menetelmien kehittämiseksi sekä työkyvyn ja ammattilaisten osaamisen vahvistamiseksi.</p> <p>-Työelämän ja hyvän mielenterveyden toimenpideohjelma mielenterveysstrategian toimeenpanemiseksi.</p>
--	--	--	--	-----------	-------	--	---

						<u>Asetus Työsuojeluneuvottelukunnasta</u> <u>Asetus Työterveyshuollon neuvottelukunnasta</u>	-Työturvallisuuteen ja -hyvinvointiin liittyvä lakisääteinen kolmikantainen Työsuojeluneuvottelukunta ja työterveyshuoltoon liittyvä Työterveyshuollon neuvottelukunta.
--	--	--	--	--	--	--	---